

5537 ^{27/2} 25: I. Beh. af F. t. L. om Ændr. i L. ang. dansk Kirkelovgivn. i de sønderj. Landsd. 5538

de havde, denne Ængstelse var blevet større derved, at der samtidig med nærværende Forslags Fremsættelse ogsaa blev fremsat Forslag til Lov om Adskillelse mellem Stat og Kirke. Jeg kan egentlig ikke indse, at Ængstelsen skulde blive større af den Grund, thi ved dette Forslag gøres der jo ikke noget som helst Indgreb i det Ejendomsforhold, Talen er om her. Jeg tror, at de to Forslag saa udmærket vel kan behandles hvert for sig og uafhængigt af hinanden.

Der blev altsaa gjort gældende, at jeg havde haft en uheldig Haand under den tidligere Administration af disse Forhold vedrørende de sønderjydske Præstegaardsjorder, og det ærede Medlem Hr. C. O. Peder sen søgte at dokumentere det ved en Skrivelse, som var sendt fra Kirkeministeriet til de sønderjydske Menighedsraad. Jeg er nu af den Formening, at jeg hele Tiden har stillet mig meget velvilligt overfor de sønderjydske Menighedsraad i de Forhold, som der her er Tale om, og til det sidste har haabet paa at kunne komme i hvert Fald et godt Stykke frem ved den Lovgivning, vi fik i 1922. Da der var forskellige Vanskeligheder, søgte jeg at faa et Møde i Stand i selve Sønderjylland imellem Repræsentanter for Menighedsraadene og Repræsentanter for Husmandsforeningerne, idet det var fra disse to Organisationer, at Uroen egentlig først var kommet, hvis man kan bruge dette Udtryk.

Der var nemlig i Sommeren 1924 fra forskellige kirkeligt interesserede Mænd rundt om i Sønderjylland udgaaet Indbydelse til Menighedsraadene om at lade sig repræsentere ved et Møde i Tinglev for at forhandle om Dannelsen af en Sammenlutning af Menighedsraadene i Sønderjylland, og paa dette Møde blev der vedtaget følgende Resolution: „En Forsamling af Repræsentanter for ca. hundrede Menighedsraad i Sønderjylland, forsamlede til Møde i Tinglev den 15. Juli, gaar ud fra som en ubestridelig Kendsgerning, at Sognemenighederne ejer Præstegaardsjorderne. Man maa protestere imod, at der gøres noget som helst Indgreb i Præstegaardenes Jordtiliggende uden Menighedsraadenes Samtykke.“ Der var paa dette Tidspunkt ikke gjort noget som helst Indgreb, og der var til dette Tidspunkt ikke givet nogen som helst Anledning til at tro, at der fra Administratio-

nens Side vilde blive gjort noget som helst Indgreb i Præstegaardenes Jordtiliggende uden Menighedsraadenes Samtykke, noget som helst Indgreb, som Loven ikke hjemlede. Det var efter min Mening en ganske ubeføjet Protest, der fremkom fra Menighedsraadene, og om noget, som der slet ikke kunde være Tale om fra Administrationens Side.

Denne de sønderjydske Menighedsraads efter min Mening ganske ubetimelige Resolution havde saa til Følge, at der fra Husmandsforeningerne rundt omkring i Sønderjylland kom Henvendelser i ganske modsat Retning, den ene Henvendelse efter den anden, gaaende ud paa, at Loven af 4. Oktober 1919 ogsaa maatte blive gjort gældende i Sønderjylland. Jeg fulgte ikke Husmændenes Henstilling paa det Tidspunkt, fordi jeg stadig haabede, at vi kunde komme igennem eller i hvert Fald et godt Stykke frem med Udstykningen ved Hjælp af den bestaaende Lov. Men da der vedblev at vise sig Vanskeligheder, blev der den 22. September holdt et Møde i Haderslev mellem Repræsentanter for Menighedsraadene og Husmandsforeningerne paa den ene Side og Embedsmænd fra Ministeriet og mig paa den anden Side, og dette Møde befæstede mig i Haabet om, at vi kunde naa frem uden en Ændring i Loven, idet der fremkom adskillige Udtalelser fra Menighedsraadsmedlemmer, som gik ud paa, at de vilde stille sig velvilligt til Udstykningen, at de vilde indkalde Ansøgninger til forpagtningsledig Jord ved Præstegaardene gennem Husmandsbrugskommissionerne, og at Parcelkerne skulde fordeles mellem Ansøgerne og Fastsættelsen af Grundbeløbet ske ved Forhandling mellem Menighedsraadet og Husmandskommissionerne. Dette gav mig Anledning til at tro, at man kunde komme et Stykke frem, og jeg tænkte ikke paa at fremsætte noget Forslag om Lovændring.

Det, som var den selvfølgeligelige Forudsætning, og som altid har været den selvfølgeligelige Forudsætning for mig, er dette, som vi ogsaa kender herhjemme fra, at Ejendomsforholdet til denne Jord og til Kapitalerne ikke berøres, hverken af Loven eller af Udstykningen. Derfor var der ikke nogen særlig Grund for Ministeriet til at betone dette, hverken i sin Skrivelse eller i Forhandlingerne, men der var Grund til at